

Fakamatala fakamuimui taha ki he tu'unga 'oe 'Ea, pea mo e fakafuofua ki he 'Uha .

'Aokosi ki 'Okatopa 2026

Tukuatu: 17 Siulai 2026

Ngaahi fakatokanga moe ngaahi fakamatala 'Ea fakamuimui taha: Sune 2026

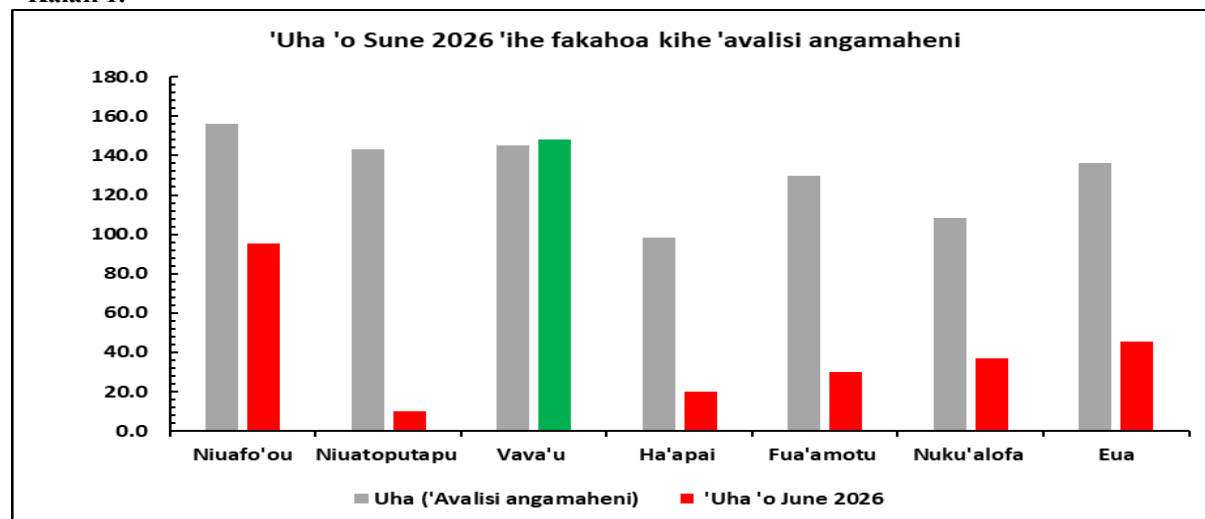
- **'Oku fanongonongo atu heni koe faha'i ta'u El Nino 'oku lolotonga hoko ia he tahi Pasifiki moe 'otu Tonga.**
- **'Oku tuku atu heni ha fanongonongo koe 'otu Ha'apai 'oku lolotonga fononga he la'ala'aa.**
- **'Oku kei tu'u pe 'ae fakatokanga la'ala'a ki Niuatoputapu, Tongatapu mo 'Eua**
- **'Oku kei tu'u pe 'ae fanongonongo ke tokateu ki ha la'ala'a ki Vava'u mo Niuafu'ou.**

- Na'e ma'olunga 'ae 'uha 'ihe 'avalisi 'i Vava'u pea toenga e ngaahi feitu'u na'e lahi ke ma'olalo he 'avalisi 'ae 'uha tukukehe 'a Niuafu'ou 'aia na'e 'ihe 'avalisi anga maheni pe. (Vakai kihe tepile 1.)
- Na'e lekooti 'ae 'uha si'isi'i taha 'o Sune koe 1.5mm 'i 'Atele.
- Koe lahi taha e 'uha 'ihe houa 'e 24 na'e 62.5 mm 'i Koloa Vava'u 'ihe 'aho 16.
- Koe 'avalisi 'oe mafana 'oe 'Ea na'e 22.1°C 'aia na'e momokoange ia 'ihe 'avalisi 'aki 'ae tikili 2.3°C.
- Koe mafana taha 'oe 'Ea na'e a'u kihe 30.7°C 'i Niuafu'ou 'ihe 'aho 18.

Tepile 1.

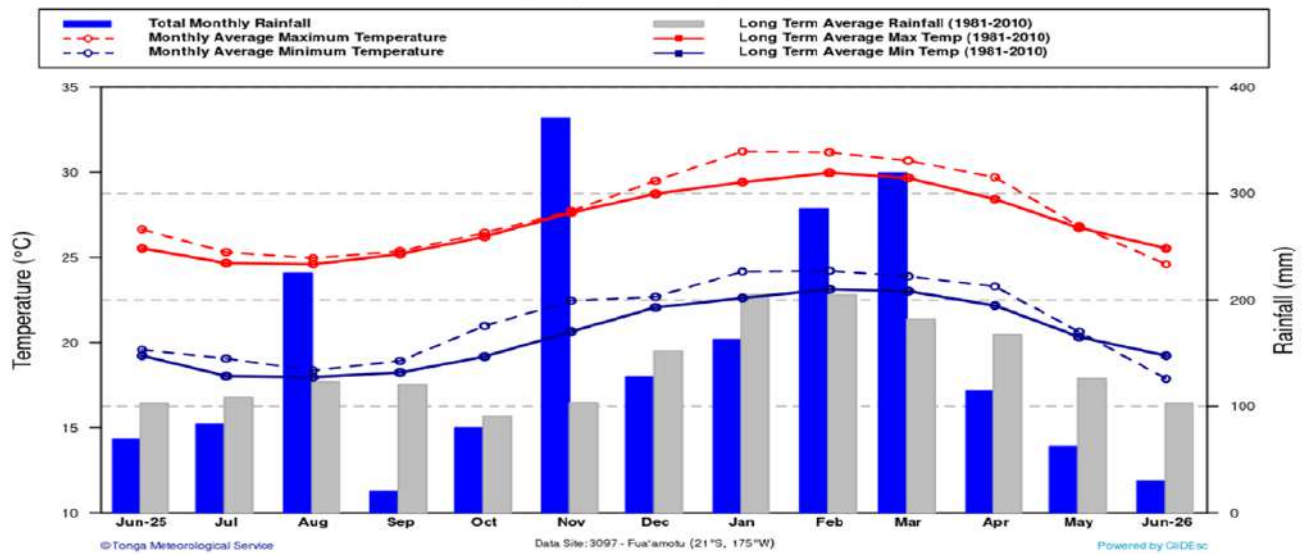
'Uha (mm) meihe mahina e 6 kuo hili, Sanuali ki Sune 2026						
	Sanuali	Fepueli	Ma'asi	'Epeleli	Me	Sune
Niuafu'ou	192.5	253.0	274.0	113.5	440.0	95.5
Niuatoputapu	118.8	263.5	206.0	80.0	255.9	10.0
Vava'u	158.9	328.4	188.0	224.6	207.2	148.2
Ha'apai	149.6	257.9	113.0	111.4	96.1	19.9
Fua'amotu	162.9	285.7	319.5	114.6	62.2	30.2
Nuku'alofa	86.5	154.0	313.5	127.5	62.5	37.0
'Eua	205.0	238.0	318.0	95.5	135.7	45.5
Ma'olalo ihe 'avalisi		'Avalisi angamaheni			Ma'olunga 'ihe 'avalisi	

Kalafi 1.

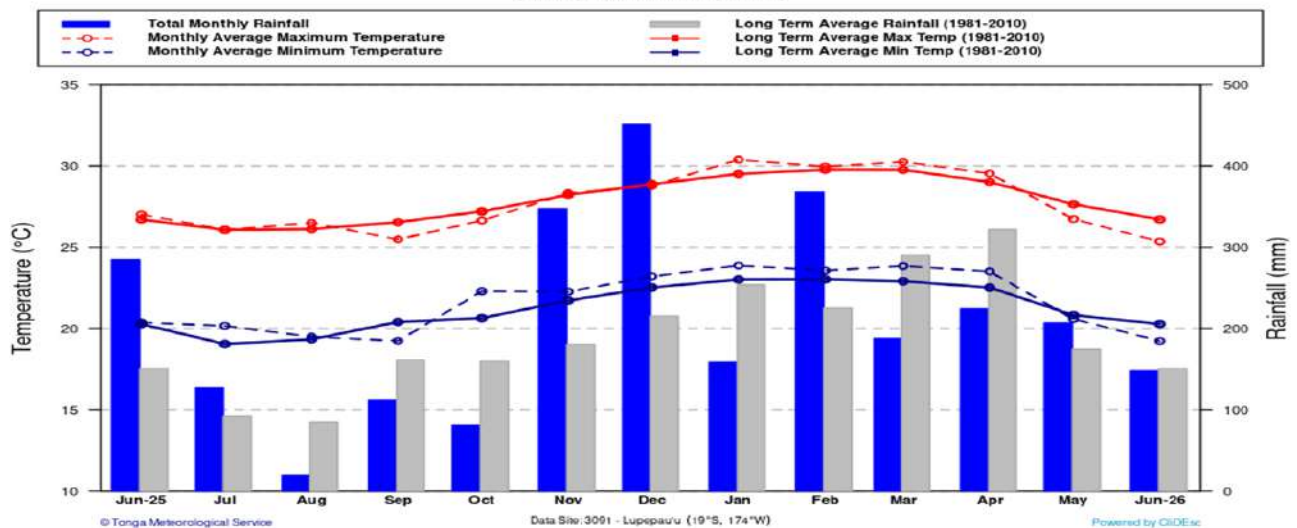

Koe fua 6e mafana 6e 'Ea moe 'Uha mei he ngaahi vahe lalahi 'o Tonga ihe mahina e 13 kuo hili.

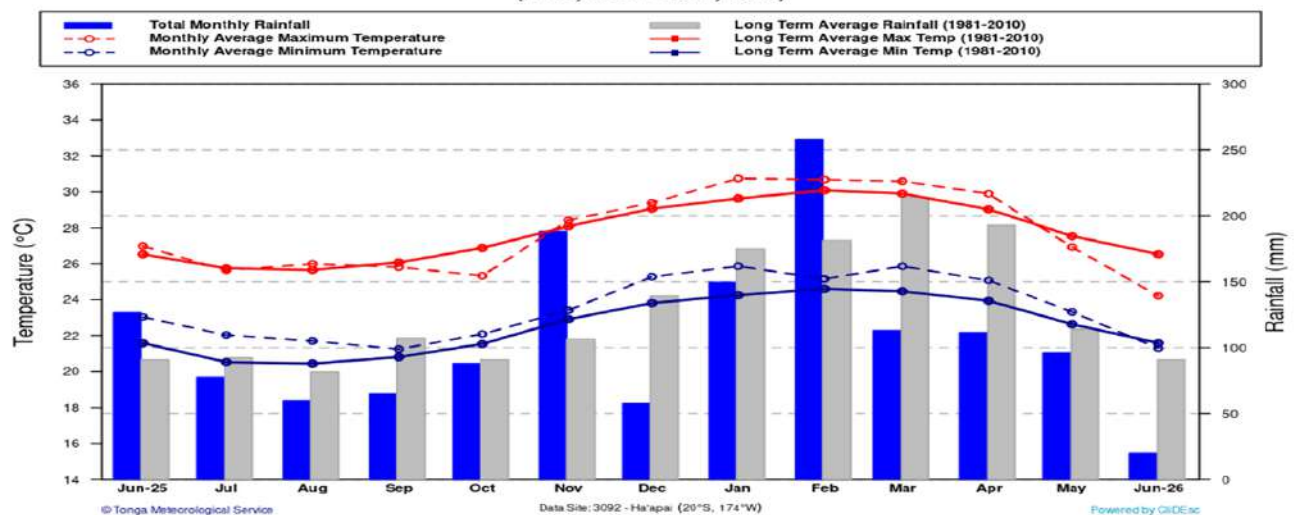
**Fua'amotu (3097) - Temperature & Rainfall for the last 13 Months
(June, 2025 - June, 2026)**

**Lupepau'u (3091) - Temperature & Rainfall for the last 13 Months
(June, 2025 - June, 2026)**

**Ha'apai (3092) - Temperature & Rainfall for the last 13 Months
(June, 2025 - June, 2026)**

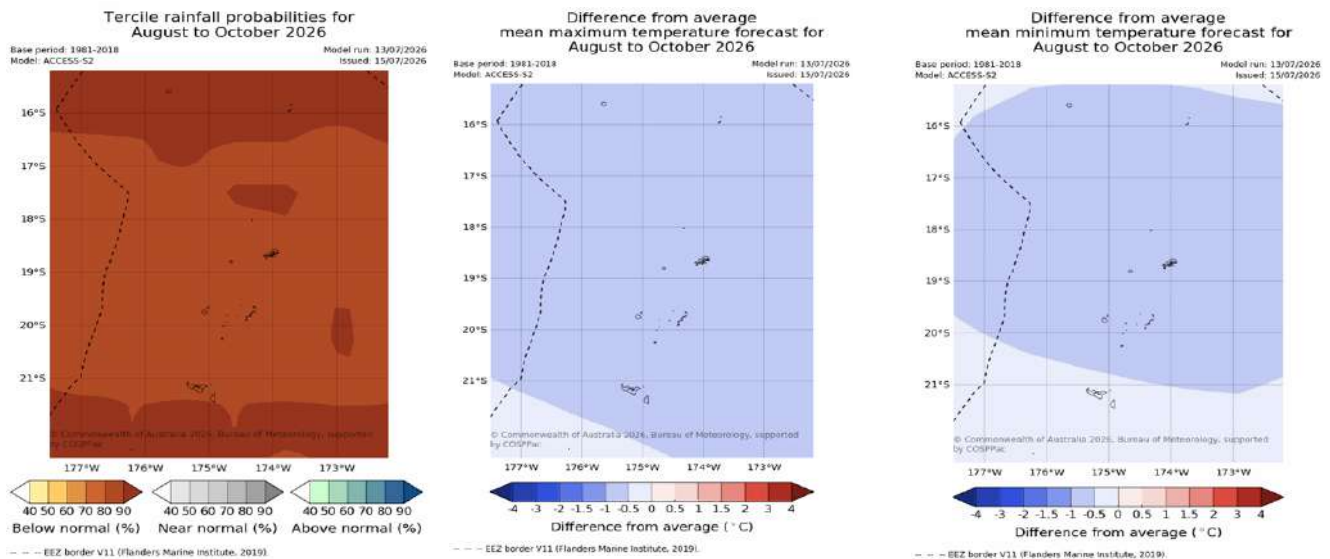

Fakafuofua kihe 'Uha moe Mafana 'oe 'Ea mei 'Aokosi - 'Okatopa 2026 (Koe konga 'o Hilingame'a, 'Ao'ao ki masisiva, Tanumanga, Fufunekina)

- 'Oku tuku atu heni ha fanongonongo kihe 'otu Ha'apai 'oku lolotonga fononga he la'ala'aa.
- 'Oku kei tu'u pe 'ae fakatokanga la'ala'a ki Niuatoputapu, Tongatapu mo 'Eua
- 'Oku kei tu'u pe 'ae fanongonongo ke tokateu ki ha la'ala'a ki Vava'u mo Niuafo'ou.
- Koe El Nino 'oku fakafuofua 'ihe 100% 'ae faingamalie ke hoko atu pe 'I 'Aokosi ki 'Okatopa
- Koe fakafuofua koe 'uha 'e lahi pe ke ma'olalo 'ihe 'avalisi 'ihe kotoa 'oe 'otu Tonga
- 'E mokomoko ange 'ae 'Ea 'ihe 'avalisi 'o tatau pe 'ihe taimi 'aho pea moe taimi po'uli 'ihe 'otu Tonga.

Tepile 2. Fakafuofua e 'uha ki 'Aokosi — 'Okatopa 2026

Feitu'u	Fakafuofua ki he 'Uha 'Aokosi - 'Okatopa 2026		% Faingamalie ke hoko 'ae fakafuofua
Niuafo'ou	Ma'olalo 'ihe 'avalisi	365 mm – 467mm	80 - 90
Niuatoputapu	Ma'olalo 'ihe 'avalisi	270mm – 506mm	80 - 90
Vava'u	Ma'olalo 'ihe 'avalisi	330mm – 474mm	80 - 90
Ha'apai	Ma'olalo 'ihe 'avalisi	236mm – 355mm	80 - 90
Fua'amotu	Ma'olalo 'ihe 'avalisi	280mm – 403mm	80 - 90
Nuku'alofa	Ma'olalo 'ihe 'avalisi	272mm – 376mm	80 - 90
'Eua	Ma'olalo 'ihe 'avalisi	267mm – 397mm	80 - 90

Koe ngaahi faka'ilonga tu'ufonua 'ae faha'i ta'u momoko.

- Koe 'aho nonou moe mokomoko ange 'ae 'ea koha faka'ilonga ia kihe 'akau 'oku ofi 'ae taimi momoko koia ai ke mateuteu.
- Koe taimi 'oku fakatolau ai 'ae lau e 'akau koe faka'ilonga ia 'oe ofi 'ae taimi momoko.
- 'U'ua e moa he po'uli kimu'a he 12 tu'apo 'oku faka'ilonga koe po 'e hahau mo momoko.
- Koe taimi 'oku lahi ai e 'asi 'ae 'unufe kula' i fale koe faka'ilonga momoko e 'ea
- Koe 'asi 'ae mongomonga 'ihe taimi momoko 'oku ne talamai koe 'uha 'oku ofi mai pea oku vave aupito pe ene hoko.

Lau mahina fakatonga moe ngoue:

Koe konga 'o Hilingame'a, 'Ao'ao, Tanumanga, Fufunekinanga, 'Uluenga (Konga 'o 'Aokosi ki 'Okatopa).

Koe taimi kuo ngangana e kelekele meihe 'ufi, pea 'umea efua e 'ufi ke fetuku ki kolo. Taimi 'oe la'ala'aa, tahuli pea talamuka e lau e 'ufi.

Ngaahi me'a mahu'inga ke tokanga kiai :

- Koe faha'i ta'u momoko eni oku tau lolotonga 'iai 'aia na'e kamata 'i he 'aho 1 'o Me pea 'e toki ngata kihe 'aho 31 'Okatopa. Koe taimi foki eni 'oku si'isi'i ange 'ae 'uha 'i hono fakahoa kihe fa'ahita'u mafana.
- Fakatokanga'i ange 'e ki'i mokomoko ange 'ae 'Ea 'o tatau pe 'ihe taimi 'aho moe taimi po'uli.
- Tanaki e vai 'ihe taimi 'oku 'uha ai pea ngaue fakapotopoto 'aki.
- 'Oku fale'i atu kihe kakai ke tu'u mateuteu ma'u pe.
- Fakapapau'i 'oku ma'u 'ae ngaahi fakamatala fakamuimitaha meihe Va'a Ngaue kihe Fakamatala 'Ea.
- 'Oku toe fale'i atu pe foki ke ma'u 'ae ngaahi fale'i meihe ngaahi kupu fekau'aki tautefito kihe ngaahi va'a 'oku tu'u lavea ngofua kihe fakatamaki fakaenatula 'o hange koe Potungaue Ngoue, Potungaue Mo'ui, Poate Vai moe Va'a kihe ngaue kihe Fakatamaki Fakaenatula ke matu'utaki pea faka si'isi'i 'ae uesia moe maumau 'e ala hoko tupu meihe ngaahi fakatamaki fakanatula.

“Oku fale'i atu kihe ngaahi kupu fekau'aki kotoa pe ke hokohoko atu ho'omou muimui'i mo hono tanaki mo lipooti mai ha ngaahi faka'ilonga 'oe uesia 'oe la'ala'aa 'i homou ngaahi fietu'u pea ma'u atu foki 'ae ngaahi fakamatala fakamuimui taha meihe potungaue Fakamatala'ea 'a Tonga”.

Koe fakamatala 'Ea hoko 'e tuku atu ia fakafuofua kihe uike 2 'o 'Aokosi 2026 pe ofi kiai.

Fakatokanga'i ange.

Koe fakamatala ni 'oku fa'u ia 'i he 'osi pe 'ae mahina kotoa hili hano tanaki mai e fakamatala mei he ngaahi 'ofisi vakai matangi 'I he 'otu Tonga ni. Lolotonga hono fakahoko 'ehe Potungaue 'a hono 'anlaiso mo fakapapau'l 'ae ngaahi fakamatala kuo tanaki ke fa'u 'aki 'ae fakamatala ni , 'oku 'ikai ke fakapapau atu 'ae Potungaue kihe kakato moe tonu 'ae fakamatala ni pea 'oku 'ikai ke totonu keke falala kakato kihe ngaahi fakamatala ni. Koe ngaahi fakamatala ni 'oku 'oatu pe ke tokoni ki ho'o fai tu'utu'uni. He 'ikai ke 'iai ha kaunga 'ae Potungaue ki ha'o faitu'utu'uni pe ko ha mole, maumau pe mo'ua 'e hoko tupu mei ha'o ngaue'aki 'oe fakamatala ni. Ki ha'o toe faka'eke'eke fekau'aki moe fakamatala ni pea ke kataki 'o fetu'utaki mai ki he talekita 'oe Potungaue Vakai Matangi 'I he metstaff@met.gov.to pe koe puha 1380 pe koe telefoni: **(676) 0800638, 7400062** ki ha toe fakaikiiki.